

Edspunkt til nu at begrunde et Udvalgs Medfættelse; thi Sagen maa først være henvist til 2den Behandling.

Müller: Ja, saa vil jeg blot tillade mig foreløbig at antyde, at jeg ved denne Behandlings Slutning agter at foreslaae et Udvalgs Medfættelse, og kun berøre, at for nogle Uger siden sammentraadte flere Hundrede Bygningseiere i Kjøbenhavn, tillige med en Deel Architecter og andre bygningstyndige Folk, som bleve enige om at udnævne nogle Enkelte, som skulde tage denne Sag under Døveielse, der i saa høi Grad er i alle de kjøbenhavnske Grundeieres Interesse. Resultatet af denne Forhandling foreligger nu i den Betænkning, som er underskrevet af en Deel bekendte Folk, blandt andre af 2 af Stadens første Architecter, og dette Andragende indeholder en Deel Bemærkninger om enkelte Punkter af denne Sag, som forekommer mig at være af overordentlig Betydning. Da jeg imidlertid ikke selv er bygningstyndig, skal jeg afholde mig fra at gjøre nogen Bemærkning derom, idet jeg dog i Sagens Interesse har troet at burde anmeldte det.

Grundtvig: Jeg havde ikke troet, at en Lov af denne Bessaffenhed og af den Vidtløftighed, om den ogsaa under denne Samling naaede til Folkethinget, da paa nogen mulig Maade kunde i Gallop føres derigjennem, og jeg tager derfor egentlig Ordet, for at fraraade det af alle Kræfter. Det er vistnok saa, at, naar jeg fraraader, hvad jeg vilde kalde overilet, at føre denne Lov igjennem, da er det ikke blot saadanne Betænkneligheder som de, der fremsattes af den ærede Rigsdagsmand for Ddense Amts 1ste Valgtreds (Schovelin), eller blot tillige af den Betænknelighed, som ved en anden æret Rigsdagsmand blev bragt i Erindring, at Mangfoldige, baade Bygningstyndige og Grundelere heri Kjøbenhavn, nære megen Frygt for, at Loven, saaledes, som den enten kom til Landstthinget eller gik fra Landstthinget, virkelig skulde faae Lovskraft. Det er ogsaa dette, men det er dog ikke alene det; thi naar jeg skal udtale min Døveielssning i denne Henseende, saa maa jeg sige, at enhver

saadan vidtløftig og vanskelig Lov for en Deel af Virksomheden i Hovedstaden anseer jeg for et Misgreb fra Først til Sidst, kun større eller mindre, efter som der i den er taget mere eller mindre Hensyn til de Hindringer, der saa let kunne lægges i veien for Virksomheden og den Tvang, der kommer til at udøve en Indflydelse af en langt anden Grad end der er paatænkt, da den for at frembringe en vis Regelmæssighed eller Gensformighed, eller hvad det nu er man efterstræber, i langt høiere Grad frembringer Misformøielse og Usikkerhed, og tillige for en stor Deel Uvirksomhed. Det har nemlig en varig Indflydelse paa min Tankegang om alle borgerlige Forhold, hvad der slog mig, da jeg for henved 30 Aar siden kom lige umiddelbart fra Kjøbenhavn til London, og det var, at jeg saae, at der i Sammenligning med mit Fædrelands Hovedstad var hvad man kalder en rødsom Uorden og Ulighed, men paa den anden Side en Travlhed, en Virksomhed og et Liv, som jeg næsten ikke havde tænkt mig, at man kunde finde i saa vid en Kreds, som der. Dette har jeg siden tænkt meget paa, og dermed sammenlignet den Erfaring, som vi deels kunne have i det daglige Liv, og deels Erfaringen, saaledes som den staaer for os fra Fortiden, hvor vi see, hvilke Betingelser der har været for den travle og gavnlige Virksomhed i Stæder og Lande, og hvad der har været til alle Tider, enten den frie eller den trælboundne Tilstands Kjendemerker og Frugter, og see, da fandt jeg, og jeg troer, at Enhver, som vil vende Diet derhen, vil ogsaa finde, at Frihed i Bevægelser er den nødvendige Betingelse for enhver levende borgerlig Virksomhed, og det er derfor ogsaa Betingelsen for Blomstringen af Livets Sysler i alle Retninger. Det synes mig derfor klart om enhver Lov, som saaledes vil ordne en større eller mindre Green af den daglige Virksomhed, at selv, naar den er allerbedst betænkt, saa at dens Bestemmelser saalidt som muligt, enten binde Folks Hænder, eller hindre dem i at udvikle deres Kraft og anvende deres Midler, saa er der allerede steet nok, at enhver saadan vidtløftig Regulering af en daglig